

In 't kort

Camouflagetechniek rups Boomblauwtje?

In het laatste nummer van 'Vlinders' (nov. 1996) schrijft Harm Werners uit Putten over de camouflagetechniek van het Boomblauwtje (*Celastrina argiolus*). Een heel leuk verhaaltje, maar volgens mij iets bezijden de werkelijkheid. Hoewel ik geen onderzoeker ben of specialist, durf ik dit te beweren om de volgende, simpele redenen.

Dit jaar heb ik, in navolging van m'n vlinder-vriend Tom Verveer, eitjes gezocht en gevonden van het Boomblauwtje. Deze zijn in de nazomer te vinden op Klimop (*Hedera helix*) en wel pal onder de nieuwe bloemknoppen. Meestal wordt één eitje afgezet onder de bloemknop zodat het rupsje straks voldoende voedsel kan vinden. De rups eet namelijk vrijwel uitsluitend van de knop, zelden van de blaadjes.

Het kleine platte rupsje is inderdaad groen van kleur en bijna niet te onderscheiden van de knopjes waarop het zit. Vooral overdag zit het doodstil en is daardoor uiterst moeilijk te vinden.

Als het rupsje na enkele weken bijna is volgroeid, voltrekt zich hetzelfde verschijnsel dat we bij veel andere soorten zien. Het verandert namelijk van kleur! In zijn laatste dagen als rups wordt het beestje purperkleurig, heel vaak voorzien van enkele brede strepen die

nog donkerder zijn en in de lengterichting over de rug lopen.

Hoogstwaarschijnlijk (het kan haast niet anders) heeft de heer Werners het rupsje gevonden in dit laatste stadium, waardoor hij ging zoeken in de verkeerde richting.

Cees Maas, Texel

Libellenstudiedag 1 maart 1997

Datum: 1 maart 1997

Plaats: Van der Klaauw Laboratorium, Sterrewachtlaan, Leiden

De jaarlijkse libellenstudiedag is dit jaar gecombineerd met de oprichting van de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. De dag zal plaatsvinden in een collegezaal van de Rijksuniversiteit Leiden.

Programma:

10.30 Zaal open, koffie en thee

11.00 Opening vergadering, aansluitend presentatie tijdschrift *Brachytron*

13.00 Lunch

14.00 De Zwarte Stern als predator van libellen (Teun Baarspul en/of Jan-Pieter Krijger)

14.30 'Nieuwe' oude gegevens: periode 1950-1990 (Arjan Stroo)

14.50 Voorstel Rode Lijst Nederlandse libellen (Marcel Wasscher)

15.20 Koffie en thee

15.40 Proef libellenmonitoring 1996 (Michiel van der Weide)

16.00 Waargenomen sexratio's bij waterjuffers: reëel of artefact? (Robby Stoks)

16.20 Diapresentatie libellen van Oeganda (KD Dijkstra)

16.50 Koffie en thee

17.30 Sluiting zaal

Het eerste deel van de libellenstudiedag zal gewijd worden aan de oprichting van de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Op de vergadering zullen de statuten vastgesteld worden en zal het eerste bestuur worden benoemd. Daarnaast zullen ook de activiteiten voor komend jaar en het eerste nummer van het tijdschrift *Brachytron* gepresenteerd worden. Voor meer informatie over de nieuwe vereniging of over de libellenstudiedag kunt u contact opnemen met Vincent Kalkman, Oude Rijnsburgerweg 38, 2342 BC Oegstgeest, tel. 071-5170678, e-mail: odonata@dsl.nl.

Slaapgezelschap Oranje luzernevlinder

Met veel aandacht las ik het artikel over 'slaapgezelschappen' in het novembernummer van 'Vlinders'. Hierdoor is voor mij ook het fenomeen opgelost dat ik begin augustus waarnam in mijn buurt met de Oranje luzernevlinder.

Op een vliegplaats van deze vlinder, waar toch een negental exemplaren rondvloog, trof ik bij een avondlijk bezoek een drietal luzernevlinders in elkaars buurt aan. Wanneer ze door mijn verstoring opvlogen zochten er enkele elkaars gezelschap weer op. Hetzelfde fenomeen stelde ik op een andere avond vast.

Opmerkelijk vond ik ook dat deze Oranje luzernevlinders vrij honkvast waren. Bij mijn eerste bezoek aan het terrein trof ik negen exemplaren aan, veertien dagen later nog steeds vijf. Het terrein bestaat uit een voormalige zandwinningsput waarin bouwafval gestort is. Het is nu een grote waterplas met rondom ruigte op stenige grond. De Oranje luzernevlinder kwam voor op het gedeelte met veel bloeiende Kamille en Hopklaver. In de hogere, ruige vegetatie met distels en Boerenwormkruid heb ik ze niet gezien. De vlinders vlogen laag en onrustig over de vegetatie, op maximaal een halve meter hoogte en af te en toe rustend op bloeiende Kamille of Hopklaver.

Chris Bruggeman, Eeklo, België

Een verstekeling te gast

Tijdens mijn vakantie in Cornwall (Engeland) werd ik aangenaam verrast door een wel zeer bijzondere reisgenoot. Ik was bezig met de voorbereidingen voor het avondeten toen ik tussen de mangetouts (een soort peultjes) een kleine bruine rups aantrof. Een blik op de verpakking leerde mij dat dit exemplaar afkomstig moest zijn uit Zambia, 'freshly flown in from Zambia' aldus het wikkelt. Met een ongelofelijk geluk overleefde de rups kennelijk de plaatselijke schoonmaak-, sorteer- en inpakmachines en de gekoelde vliegreis van meer dan 8000 kilometer, om uiteindelijk op mijn snijplank te belanden.

De rups maakte gelukkig een levendige en hongerige indruk. Een glazen pot gevuld met een selectie van het plaatselijke groen bracht uitkomst. De rups at een beetje, spon zich gedeeltelijk in en verpopte kort daarna. De vakantie liep inmiddels teneinde en in een doosje nam ik de pop mee terug naar Nederland. Na ongeveer twee weken gebeurde op een morgen het verwachte wonder. Tegen een takje hing ondersteboven een prachtig kleine vlinder zijn vleugels te drogen. Onbeduidend bruin-wit aan de buitenkant, een enkele stip en staartjes aan de onderste vleugels, wisselend bruin en blauw-paarse kleuren aan de binnenkant. Een soort weerschijnvlinder van de familie van de Schoenlappers. Met een honingoplossing op een wattenstokje gaf ik de vlinder zijn eerste ontbijt, een ritueel dat zich nog regelmatig zou herhalen.

De vlinder kon ik gezien de barre weersomstandigheden niet vrijlaten dus bouwde ik een provisorisch onderkomen. Verse bloemen en

Purperkleurige rups van het Boomblauwtje.

FOTO: TOM VERVEER

In 't kort

wesp die speciaal bij het Boomblauwtje parasiteert: *Listrodomus nycthemerus* (Grav). Omdat het Boomblauwtje onder de blauwtjes een hoogvlieger is, lijkt het niet zo verwonderlijk dat hij dat ene plantje in die steenwoestijn gevonden heeft. Maar knap vind ik het wel. En wat te denken van zo'n nietig wespje dat dan toch maar die rupsjes heeft kunnen vinden. Insecten blijven fascinerende wezens voor ons.

Nico W. Elfferich, Capelle a/d IJssel

een aangename temperatuur moesten ervoor zorgen dat de vlinder een enigszins prettig verblijf in zijn gastland had. De vlinder fladderde regelmatig, probeerde voortdurend te ontsnappen en liet zich vrij gemakkelijk benaderen. Na drie weken stierf de vlinder echter vrij plotseling, wellicht een verlaat resultaat van alle doorstane ontberingen.

Helaas ontbreekt het me aan de vereiste literatuur en entomologische inzichten om de vlinder nader te determineren. Wat mij betreft mag dit de pret geenszins drukken. Het was een unieke ervaring om een paar weken zo'n verstekeling te gast te hebben.

P. Rovers, Rotterdam

Vlinders weven

Op 12 april wordt er door de weefkring 't Heem een bijzondere regiodag georganiseerd. Onder de titel 'Vlinders op m'n getouw' zullen 150-200 weefsters vlinders gaan weven. Het is de bedoeling om onder andere de posters die bij het lesmateriaal van De Vlinderstichting horen, te gaan weven. De weefdag wordt van 10.30 - 16.00 uur gehouden in het Mendelcollege, Pim Mulierlaan 4 in Haarlem. De toegang bedraagt f 12,50 (inclusief 2 consumpties). Voor meer informatie: tel. 02523 - 77028.

Een ondernemend Boomblauwtje

De Klimop is één van de laatst bloeiende planten die een grote aantrekkingskracht op insecten heeft. Daarom hebben wij op ons balkon op de achtste etage een pot staan met zo'n plant. Dit jaar wilden de bloemen zich niet goed ontwikkelen en bij nadere inspectie vonden we zeven fraaie rupsen van het Boomblauwtje. Ze deden zich te goed aan de bloemknoppen en hadden prachtige verschillende kleuren, van lichtgroen tot bruin. Ik kweekte ze binnen verder op. Ik kreeg zeven fraaie popjes, maar er kwam maar één vlinder te voorschijn. Eerst dacht ik dat de andere popjes zouden overwinteren, maar ze verkleurden op een ongebruikelijke manier. Een paar dagen later kwamen er zes fraaie sluipwespjes te voorschijn. Ze knaagden het kopgedeelte van de pop eraf voordat ze eruit kropen. Het was de